

Ny organisering af det højt specialiserede socialområde

Det er et samfundsansvar, at borgere med handicap og komplekse sociale problemer tilbydes den hjælp, som passer til deres konkrete, individuelle behov. Derfor foreslår Danske Regioner, at den kommende evaluering af handicapområdet skal se på organisering og finansiering af de højt specialiserede tilbud.

Ikke alle borgere med komplekse handicap og sociale problemer får den rigtige hjælp i dag. Derfor skal der, som en del af evalueringen af handicapområdet, skabes et overblik over de forskellige målgruppers særlige behov, så det sikres, at alle borgere får et tilbud, der matcher deres behov.

Udvandet kvalitet med konsekvenser for borgerne

Siden kommunalreformen har der været en faldende efterspørgsel på højt specialiserede tilbud, selvom der ikke

er færre borgere, der har brug for dem. Det gør det vanskeligt at fastholde og udvikle specialiseret faglig viden, hvilket udvander kvaliteten i mange tilbud. Et konkret eksempel er hjerneskadeområdet. Her er den ofte fremførte kritik, at borgere ikke i dag henvises til tilbud med tilstrækkelig specialiseret pædagogisk og sundhedsfaglig ekspertise.

Borgernes individuelle behov er afgørende

Der er aktuelt behov for en ny model, der sikrer, at borgere med komplekse udfordringer visiteres til det rette tilbud med den rette ekspertise, som passer til deres individuelle behov.

Danske Regioner foreslår, at der laves en specialeplan og en ny finansieringsmodel med de rette incitamenter, så borgere ikke kommer i klemme i systemet. En ny organisering skal være med til at tydeliggøre, hvem der har ansvaret for at planlægge, drive og udvikle de højt specialiserede tilbud på baggrund af den nyeste viden på området.

Danske Regioner foreslår:

At der oprettes en specialeplan, som sikrer kvalitet i tilbuddene

Tilbud på socialområdet skal organiseres efter de principper om specialeplanlægning, som allerede bruges på sundhedsområdet. Det indebærer, at opgavefordelingen mellem det specialiserede og det højt specialiserede område defineres af en detaljeret specialeplan. Specialeplanlægningen afdækker, hvor stort befolkningsgrundlaget skal være for at kunne opbygge og udvikle tilbud med et stærkt fagligt miljø. Nogle målgrupper vil naturligt være forankret i kommunerne, andre er så små, at de passer til en større geografi og en regional forankring. Princippet er, at øvelse gør mester. Det skal ikke være postnummeret, der afgør, om borgere med komplekse behov får den rette hjælp.

At der laves en ny finansieringsmodel, som skaber de rette incitamenter

Organiseringen skal understøttes af en ny finansieringsmodel, der skaber bedre incitamenter til at visitere borgerne til netop det tilbud, der passer til den enkeltes behov. Den nye model skal blandt andet indebære, at finansieringen af det højt specialiserede område fremover skal bestå af regional basisfinansiering kombineret med kommunal takstfinansiering. Det sikrer de rette incitamenter for såvel kommuner som regioner.

At der oprettes et socialt udvalg, som arbejder på tværs af regioner og kommuner

For at styrke den fælles retning og udvikling på socialområdet mellem regioner og kommuner skal der nedsættes et fælles socialt udvalg. Udvalget skal indgå en gensidigt forpligtende politisk aftale om samarbejdet på socialområdet. Dette skal understøtte kvalitet og effektiv ressourceudnyttelse gennem dialog om, hvordan opgaverne løses bedst muligt for borgerne. Udvalget skal således sikre sammenhængende ydelser på socialområdet.

I dag har kommunerne det fulde myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar på det sociale område. Hovedparten af de sociale tilbud er kommunale, men derudover eksisterer der en række selvejende og regionale tilbud og institutioner. Regionerne er i dag leverandør af de tilbud, kommunerne efterspørger.

Regionerne har i dag ansvaret for driften af **ca. 4.500 dag- og døgnpladser** for børn og voksne på socialområdet fordelt på **141 institutioner spredt ud over hele landet**.

De samlede årlige **driftsudgifter** er **ca. 3,75 mia. kr.**

I dag kan kommunerne selv afgøre, om kommunens tilbud skal stå til rådighed for borgere uden for kommunen. Endvidere kan kommunerne overtage de regionale tilbud, der er beliggende i kommunen. Det er i stor stil sket, siden muligheden blev indført med kommunalreformen i 2007. En opgørelse over regionale tilbud, som kommunerne har overtaget i perioden 2007-2018, viser, at **25 tilbud er nedlagt, og andre 58 tilbud er omlagt, så det kun er beliggenhedskommunens borgere, der kan bruge tilbuddet**.

Konsekvensen er, at borgerne ikke har adgang til et ensartet udbud af specialiserede tilbud på tværs af landet.